

Олена Юрїївна СИДОРОВИЧ

к.е.н., доцент кафедри податків та фіскальної політики
Тернопільського національного економічного університету
Elsudor@mail.ru

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ПРАКТИКАХ

Анотація

Планові і прогнозні показники податкових поступлень є важливими соціально-економічними орієнтирами розвитку держави на відповідну перспективу. Їх особлива роль зумовлюється тим, що окрім визначення питомої ваги в структурі доходів бюджету, саме їх кількісний показник визначає обсяг, а відповідно і якість фінансування суспільно важливих сфер. Тому, визначення обсягу фінансування державних функцій і задач є можливим лише при наявності достатніх, обґрунтованих та адекватних показників податкових надходжень. Отримання реального прогнозного показника податкових надходжень перебуває в прямій залежності від ефективності оцінки реальних обставин розвитку, їх тенденцій в економічній та соціальній сфері, ефективності реалізації податкового законодавства держави, методів, форм та способів організації податкового планування та прогнозування, рівня демократії, податкової культури та податкової доктрини держави.

Проте, на сьогоднішній день недостатність ефективності використання як наукового апарату прогнозування, відсутність системного охоплення, так і невідповідність прогнозних показників перебігу реальних процесів, що мають місце в усіх сферах життя суспільства погіршують можливість отримання реальних орієнтирів не лише наповнення бюджетів держави, але і фінансування суспільно-важливих сфер.

Мета статті зумовлюється необхідністю розширення теоретико – організаційних засад реалізації, методологічної формалізації податкового планування і прогнозування

Наукова новизна та практична значущість полягає в дослідженні теоретико-організаційних засад реалізації податкового планування та прогнозування, встановленні недоліків функціонування в вітчизняній практиці, окреслення рекомендації щодо вдосконалення формування податкових планів і прогнозів в порівнянні з зарубіжним досвідом.

Ключові слова: *план, прогноз, податкове планування, податкове прогнозування, макроекономічні прогнози розвитку.*

Елена Юрьевна СИДОРОВИЧ

НАЛОГОВОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ И ПРОГНОЗИРОВАНИЕ: ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ В ОТЕЧЕСТВЕННОЙ И ЗАРУБЕЖНОЙ ПРАКТИКАХ

Аннотация

Плановые и прогнозные показатели налоговых поступлений являются важными социально-экономическими ориентирами развития государства на соответствующую перспективу. Их особая роль обусловлена тем, что кроме определения удельного веса в структуре доходов бюджета, именно их количественный показатель определяет объем, а соответственно и качество финансирования общественно важных сфер. Поэтому, определение объема финансирования государственных функций и задач возможно лишь при наличии достаточных, обоснованных и адекватных показателей налоговых поступлений. Получение реального прогнозного показателя налоговых поступлений находится в прямой зависимости от эффективности оценки реальных обстоятельств развития, их тенденций в

економической и социальной сфере, эффективности реализации налогового законодательства государства, методов, форм и способов организации налогового планирования и прогнозирования, уровня демократии, налоговой культуры и налоговой доктрины государства.

Однако, на сегодняшний день недостаточность эффективности использования как научного аппарата прогнозувания, отсутствие системного охвата, так и несоответствие прогнозных показателей течения реальных процессов, имеющих место во всех сферах жизни общества ухудшают возможность получения реальных ориентиров не только наполнение бюджетов государства, но и финансирования общественно важных сфер.

Цель статьи обусловлено необходимостью расширения теоретико-организационных основ реализации, методологической формализации налогового планирования и прогнозирования

Научная новизна и практическая значимость заключается в исследовании теоретико-организационных основ реализации налогового планирования и прогнозирования, установлении недостатков функционирования в отечественной практике, определение рекомендации по совершенствованию формирования налоговых планов и прогнозов по сравнению с зарубежным опытом.

Ключевые слова: план, прогноз, налоговое планирование, налоговое прогнозирование, макроэкономические прогнозы развития.

Elen Uriyivna SYDOROVYCH

PhD, assistant professor of tax and fiscal policy

Ternopil national economic university

TAX PLANNING AND FORECASTING: FEATURES OF DOMESTIC AND FOREIGN PRACTICES

Summary

Planned and projected performance of tax postuplen important socio-economic development of the state guidelines for the appropriate term. Their special role due to the fact that in addition to the specific gravity in the structure of the budget, it is their quantitative index determines the amount, and therefore the quality of financing of socially important areas. Therefore, determination of funding for public functions and tasks is possible only if sufficient, sound and adequate indicators of tax revenue. Getting real rate forecast tax revenue is directly dependent on the efficiency evaluation of the actual circumstances of their trends in the economic and social sphere, the effectiveness of implementation of the state tax laws, methods, forms and methods of tax planning and forecasting of democracy, culture tax and tax doctrine state.

However, to date, the lack of efficiency as scientific apparatus prohonozuvannya, lack of systematic coverage and forecast indicators discrepancy course of real processes taking place in all spheres of society worsen the possibility of real targets not only filling the state budget, but funding for social and important areas.

The purpose of the article is conditioned by the need to expand the theoretical foundations - orhanizatsinyh implementation, methodological formalization of tax planning and forecasting

Scientific novelty and practical significance of the study is theoretical and organizational basis for implementation of tax planning and forecasting, establishing deficiencies in the functioning of national practice, outlining recommendations for improving the formation of tax plans and forecasts in comparison with international experience.

Keywords: plan, forecast, tax planning, tax forecasting of macroeconomic forecasts.

Постановка проблеми. Глобальна фінансово-економічна криза, трансформаційний етап розвитку економічної системи України та розширення її участі в світових процесах обміну та співпраці зумовлюють необхідність застосування новітніх методів управління економікою,

можливість передбачення та формування чіткого плану розвитку подій як в близькій, так і у віддаленій перспективі. Вказане, особливо важливу роль відводить технологіям планування та прогнозування податкових надходжень.

Ще в недалекому минулому, за часів перебування України в складі Радянського Союзу методам планування та прогнозування надавалося особливе значення, через що економіка часто отримувала додаток «планова», оскільки розвиток суспільства, його окремих складових зумовлювався дотриманням чітких орієнтирів відповідно до партійних дороговказів комуністичної ідеології. Історія, внесла свої корективи в подальший розвиток нашої держави, і на місце тотального пріоритету технологій планування і прогнозування з набуттям Україною незалежності, та вступом в перехідну економіку прийшло їх майже повне нівелювання, що на наше переконання є однією з важливих причин тривалої економічної кризи в Україні.

Планування та прогнозування податкових надходжень є важливими важелями втручання держави в подальше розгортання економічних, суспільних та соціально-економічних процесів розвитку, їх координації в бажаному напрямі. Планові і прогнозні показники податкових поступлень є базовими соціально-економічними орієнтирами розвитку держави на відповідну перспективу. Їх особлива роль зумовлюється тим, що окрім визначення певної питомої ваги в структурі доходів бюджету, саме їх кількісний показник визначає обсяг, а відповідно і якість фінансування охорони здоров'я, освіти, оборони, правопорядку, культури.

Отримання реального прогнозного показника податкових надходжень перебуває в прямій залежності від ефективності оцінки реальних обставин розвитку, їх тенденцій в економічній та соціальній сфері, дієвості реалізації податкового законодавства держави, методів, форм та способів організації податкового планування та прогнозування, рівня демократії, податкової доктрини та податкової культури в державі.

Постановка мети. Проте, на сьогоднішній день недостатність ефективності використання як наукового апарату прогнозування, відсутність системного охоплення, так і невідповідність прогнозних показників фактичному перебігу процесів, що мають місце в усіх сферах життя суспільства погіршують можливість отримання реальних орієнтирів не лише наповнення бюджетів держави, але і фінансування суспільно-важливих сфер. Доцільність пошуку ефективних методів розв'язання існуючих складностей, розширення теоретико-організаційних засад реалізації, методологічної формалізації податкового планування і прогнозування засвідчили гостроту і актуальність даних питань для подальшого наукового пошуку та визначили мету дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження методик податкового планування і прогнозування перебувають в орбіті наукових інтересів як вітчизняних, так і зарубіжних теоретиків. Зокрема, дані питання досліджують такі вчені як Баранник Л., Борисевич В., Глівенко С., Грабовецький Б., Дуплинская Е., Зварич О., Іванишина О., Касьяненко В., Кізіма А., Котіна Г., Крисоватий А., Пашута М., Чугунов І. та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. У податковому прогнозуванні використовуються різні методи економічного та фінансового планування, яких за оцінками ряду науковців нараховується понад 150, однак на практиці в якості основних задіюються не більше 15-20. Методи планування та прогнозування на практиці є індивідуальними для кожного завдання, мають свої специфічні особливості, вимоги до вихідних даних і область застосування.

Слід зауважити, що існує певна відмінність в підходах щодо технологій податкового планування та прогнозування, які характерні для країн з ринковою економікою та країн, що знаходяться на стадії трансформаційних перетворень.

За показником рівня градації планування і прогнозування в структурі макроекономічної моделі, що використовуються в розвинених країнах світу та низкою міжнародних фінансових організацій, у світовій практиці виділяють інтегровані, поєднані та ітеративні моделі.

Огляд моделей, що використовуються рядом країн світу та низкою міжнародних фінансових організацій

Країна і організація, що відповідає за модель	Тип моделі
Великобританія (Міністерство фінансів)	Фіскальний блок інтегрований в макроекономічну модель
США (Бюджетна служба Конгресу)	Ітеративна модель
Німеччина (Центральний банк)	Поєднання моделей на предмет відповідності
Канада (Центральний банк)	Фіскальний блок інтегрований в макроекономічну модель
Австралія (Міністерство фінансів)	Ітеративна модель
Нова Зеландія (Міністерство фінансів)	Ітеративна модель
Європейська Комісія, МВФ, ОЕСР	Фіскальний блок інтегрований в макроекономічну модель
Європейський центральний банк	Ітеративна модель і окремий фіскальний блок

Джерело: складено автором на основі [1]

В Україні, формування моделей прогнозування податкових поступлень складається з наступних частин:

- макроекономічної (кінцевим продуктом є програма та прогноз економічного та соціального розвитку, де відповідальним за складання визначено Міністерство економічного розвитку і торгівлі;
- бюджетної, де кінцевим продуктом є прогноз виконання дохідної і видаткової частини бюджету, відповідальним за складання якого є Міністерство фінансів України;
- податкової – з означенням плану і прогнозу податкових поступлень.

Макроекономічне планування є не чим іншим як механізмом здійснення державного регулювання, що втілюється в цілеспрямованій діяльності з метою забезпечення динамічного розвитку економіки, окресленні його базових параметрів в майбутньому періоді і створенні системи заходів з метою його досягнення з мінімальними витратами економічних, політичних та суспільних ресурсів.

Першопочатково, макроекономічне планування і прогнозування обумовлюється розробкою та обґрунтуванням планових показників, які визначають параметри розвитку економіки, рівень виконання взаємних зобов'язань учасників економічних відносин. Макропоказники враховуються при прогнозуванні надходжень до Державного бюджету та місцевих бюджетів, на основі яких встановлюються показники дохідної та видаткової частини бюджету на наступний рік.

За показником часового горизонту в розвинених країнах світу використовуються наступні строки реалізації податкових планів і прогнозів:

- *короткострокове прогнозування*, що визначає термін реалізації до одного року (включно). Як правило, прогнози з таким типом реалізації розробляються для внутрішнього управлінського використання і є широко доступними зовнішнім аналітичним і громадським спостерігачам. Головною метою формування цих оперативних прогнозів є допомога уряду в виявленні ознак відхилення фактичної динаміки податкових надходжень від тенденцій, закладених в річний і середньостроковий прогноз. Специфіка використання планів і прогнозів даного типу в країнах з розвинутою економікою є спільною з методикою, що використовується в країнах з трансформаційною економікою, проте спостерігаються ряд відмінностей, зокрема:

1) підходи до розробки операційних показників. На думку західних фахівців у багатьох пост-радянських країнах, процес складання помісячного розпису очікуваних доходів не в повній мірі формалізований та технічно підкріплений. Проте, наповнення плану часто змінюється впродовж року, що зумовлюється прагненням представити показники виконання бюджету в політично вигідному світлі;

2) ступінь відкритості операційних прогнозів. В більшості країн посткомуністичного минулого, в тому числі і в Україні інформація щодо щомісячних сум надходжень та витрат не підлягає відкритому аналізу;

3) характер аналізу, що використовуються у оперативних прогнозах. У більшості країн з трансформаційною економікою оперативні прогнози використовуються переважно для простого порівняння рівня фактичного відставання або перевищення плану надходжень. Проте, у високорозвинених країнах світу основною метою аналізу є аналіз змін в тенденціях розвитку та внесення своєчасних корегувань до моделі з більш тривалим терміном планування та прогнозування податкових поступлень.

- *середньострокове прогнозування* охоплює період від 2 до 5 років, і виступає основною складовою бюджетного планування в країнах з розвинутою економікою, на відміну від країн, де мають місце трансформаційні перетворення. Дані саме середньострокових прогнозів зазвичай використовуються в переговорах щодо міжнародних зобов'язань будь-якої країни (зокрема, щодо фіскальних зобов'язань країн - учасниць ЄС), та є предметом оцінки багатьох альтернативних організацій- як урядових, так і громадських, міжнародних та науково – дослідних, ін.

- *довгострокове прогнозування* здійснюється на період більше 5 років, та як правило, спрямоване на аналіз стратегічних політичних проблем і розробку довгострокових системних реформ. Зокрема, прогнози довгострокового характеру необхідні для аналізу стійкості державного бюджету щодо змін в демографічній структурі суспільства, і варіантів зміни системи соціального захисту населення.

Особливість довгострокових прогнозів полягає в тому, що вони зазвичай моделюються в поєднанні з іншими показниками (показниками соціальних виплат), з метою розробки відповідних реформ. Крім того, ці прогнози достатньо уразливі, оскільки змушені спиратися на більшу кількість припущень і невідомих факторів.

Щодо оцінки специфіки реалізації технологій податкового планування і прогнозування у різних групах країн залежно від рівня розвитку, то тут також спостерігаються певні відмінності, див. таб. 2.

Слід відмітити, що в розвинених зарубіжних країнах є поширеним одночасне використання множинних моделей і підходів, що вимагає широкої палітри інструментів, які можуть співіснувати і використовуватися з повним усвідомленням специфіки, порівняльних переваг і недоліків кожного, шляхом:

- збереження гнучкості у виборі моделей, залежно від характеру окремих завдань планування. Вибір моделей і методів загалом підпорядковується специфіці тих політичних завдань, які ставить перед собою уряд (державна інституція чи неурядовий спостерігач) в кожному конкретному випадку.

- звуження фокусу окремих моделей і концентрація їх на пріоритетах поточного завдання планування. Реалізація аналітичних прогнозів здійснюється не з метою передбачення майбутнього, а на основі перевірки різних його сценаріїв з метою реалізації продуманого і зваженого вибору.

- використання прогнозування для множинних політичних завдань як передумови здійснення політичних рішень що стосуються податкової політики та адміністрування (розробки змін у політиці застосування окремих податків або системи оподаткування в цілому, аналізі чинного законодавства, моніторингу ефективності адміністрування податків - і розробки поліпшень у цій сфері).

Таблиця 2

Характерні риси і тенденції податкового планування і прогнозування в країнах з розвинутою ринковою економікою та в країнах з трансформаційними перетвореннями

	Країни з розвинутою ринковою економікою	Країни з трансформаційними перетвореннями
Залежність широти охоплення прогнозами державних доходів.	Формальне прогнозування і планування доходів і витрат всього державного сектору, всіх рівнів і гілок влади	Незначна частина охоплення державних доходів та видатків що часто обмежується державним бюджетом
Горизонт планування	Використання більшістю країн середньострокових прогнозів доходів, як програми функціонування державних інституцій та документів, що чітко обмежують рівень бюджетних витрат	Короткий горизонт планування. Середньострокове прогнозування здійснює слабкий відчутний вплив на характер реальних фіскальних ініціатив. Прогнози носять характер передбачення подій на наступний рік та як основа для реалізації щомісячних оперативних планів.
Координованість фіскального і макроекономічного прогнозування	Високий рівень координації	Слабка узгодженість урядової та інституційної координації, що носить фрагментарний характер та позбавлена чіткості. В більшості випадків відомство, що відповідає за податкове прогнозування використовує власний макроекономічний прогноз, який жодним чином не узгоджений з офіційними макроекономічними показниками. Спостерігається часте коректування формальноотриманих макроекономічних показників в сторону оптимістичних, а не «консервативних» сценаріїв.
Фрагментація обов'язків	Низький рівень	Значна відомча фрагментація обов'язків. В більшості країн відповідальність за податкове прогнозування лежить на одному органі, проте на практиці цей процес зумовлюється участю великої кількості інших відомств, координація з якими часто ускладнена.
Нестійкість прогнозів до об'єктивного втручання	Низький рівень	Високий рівень. Згідно з дослідженнями фахівців МВФ, 36,4% країн відкрито вказує на традиційну «ручну правку» технічних і фіскальних прогнозів.
Роль суб'єктивних факторів	Спостерігається певний вплив, що пояснюється підвищеним консерватизмом, особливою процесів зміни податкового законодавства та ін..	Суб'єктивні фактори відіграють значну роль в реалізації податкових планів і прогнозів. Країни схильні використовувати «експертні оцінки» для «підтягування» прогнозів до політично необхідних показників, а також для маскування визначених системних проблем.

Рівень формалізації процесу прогнозування	Достатньо високий	Низький рівень формалізації процесу прогнозування. Традиційно, реальні процедури податкового планування і прогнозування слабо прописані, затверджені і доступні для зовнішнього спостерігача.
Наближеність моменту прогнозування до прогнозного періоду	Фіскальний прогноз формується за 6-8 місяців до початку відповідного бюджетного періоду.	В більшості країн офіційний податковий прогноз проводиться не раніше, ніж за три місяці до настання відповідного бюджетного періоду. Такий короткий період часу не дозволяє податковим прогнозам відігравати значну роль в бюджетних процесах. На думку фахівців МВФ це пояснюється низькою технічною формалізованістю процедур прогнозування.
Відкритість методів прогнозування для суспільного обговорення	Достатньо високий рівень, що зумовлюється наявністю високого ступеню інтересу недержавних аналітичних структур до технічних питань прогнозування, внаслідок чого отримується велика кількість якісних рекомендацій та вдосконалення підходів планування і прогнозування	Низька відкритість методів прогнозування як наслідок слабкої формалізації процедур планування і прогнозування. Оприлюднення методик прогнозування надходжень по ПДВ в Україні в значній мірі стимулювало зростання науково – дослідницької уваги до економетрики прогнозування саме цього податку, створивши передумови для його вдосконалення.
Використання економетричних прийомів	Низький рівень використання даних методик (за оцінками фахівців МВФ у 12,9% аналізованих країн)	Достатньо високий рівень використання економетричних прийомів, що зумовлюється значними прогалинами в наявності даних. У 85% країн використовується поєднання суб'єктивних оцінок і методів простої екстраполяції поточних значень розвитку на майбутні періоди.

Джерело: складено автором на основі [2]

Таким чином, незважаючи на те, що податкове планування і прогнозування володіють низькою спільних ознак, можемо констатувати що існує важлива відмінність між специфікою формування податкових планів і прогнозів в Україні та в низці розвинених країн світу. На відміну від України, де планування і прогнозування податкових надходжень є багато в чому технічним завданням, в розвинених країнах світу основною метою їх реалізації є інформативне забезпечення прийняття переліку управлінських заходів з метою впливу на подальший розвиток економіки держави, її фіскальної складової. Основою складання планів і прогнозів податкових поступлень є скурпульозний економетричний аналіз, що враховує специфіку конкретних управлінських питань стратегічного та тактичного планування і прогнозування.

Можемо стверджувати, що рівень ефективності реалізації податкового планування і прогнозування в Україні в порівнянні з зарубіжними країнами доволі низький, оскільки стратегічні програми розвитку, які мають слугувати орієнтирами прогнозів податкових поступлень не в повній мірі враховуються, або мають низьку ефективність у довгостроковій та середньостроковій перспективі. Тому, існуючі прогнози характеризуються в загальному низьким рівнем та недостатньою прогностичною точністю. Доказом цього є недостатня

точність прогнозів щодо встановлених макроекономічних показників, що потім використовуються при подальшому плануванні і прогнозуванні податкових поступлень.

Слід зауважити, що на рівень ефективності та достовірності податкових планів і прогнозів негативний вплив здійснює низка факторів, зокрема:

- доволі високий рівень тіньової економіки, що охоплює не лише незареєстровані, заборонені законодавством види діяльності, але і отримання необлікованих доходів внаслідок ухилення від оподаткування чи приховування певних обсягів здійснюваних операцій, наданих послуг, отриманих доходів внаслідок бартерних та незаконних готівкових розрахунків;

- наявність значних інфляційних процесів, що нівелює точність прогнозів, оскільки може двояко впливати на рівень та динаміку надходжень до бюджетів: шляхом скорочення, або збільшення їх обсягів. Одним з найнегативніших наслідків цього впливу є знецінення доходів бюджету, через наявний часовий лаг між виникненням зобов'язань платників податків та їх погашення, що в ситуації високого рівня інфляції може призводити до свідомого «відстрочення» платниками виконання податкового обов'язку, або так званого «ефекту Олівера Танзі»;

- нестабільність законодавства держави загалом та неузгодженість правового забезпечення щодо реалізації планування і прогнозування податкових надходжень;

- нормативно-правова та інституційна неузгодженість взаємодії органів державної влади при складанні прогнозів і планів;

- неточність та часте коригування макропоказників, що використовуються при формуванні прогнозів, і даних на основі яких визначаються параметри дохідної та видаткової частин бюджетів різних рівнів на відповідний рік. Відсутність точної прогнозової інформації щодо ймовірного перебігу подій в майбутньому, на нашу думку є причиною «ручного» коригування державного впливу;

- наявність кількох сценаріїв розвитку економіки. З одного боку це є перевагою, оскільки дозволяє створити більшу кількість передбачень подальшого розвитку подій в майбутньому, з іншого – недоліком, оскільки вказані сценарії істотно відрізняються між собою;

- непрозорість методів прогнозування податкових доходів в Україні для громадського обговорення;

- вимушене використання рудиментарних економетричних прийомів;

- короткий горизонт прогнозування податкових надходжень;

- слабка скоординованість фіскального та макроекономічного прогнозування;

- брак нормативно-правового та інформаційного забезпечення;

- нестійкість прогнозів до суб'єктивного втручання, в тому числі політичного.

Отримання реального прогнозного показника податкових надходжень перебуває в прямій залежності від ефективності оцінки реальних обставин розвитку, їх тенденцій в економічній та соціальній сфері, ефективності реалізації податкового законодавства держави, методів, форм та способів організації податкового планування та прогнозування, рівня демократії, податкової культури та податкової доктрини держави.

Висновки та подальші дослідження. На підставі вищезначеного, з метою вдосконалення податкового планування і прогнозування вважаємо за доцільне застосування низки заходів, які дозволять нейтралізувати сукупність перешкод реалізації податкових планів і прогнозів:

- запровадити практику застосування системного підходу на основі сукупності методів прогнозування з урахуванням різних сценаріїв економічного зростання;

- здійснити систему заходів щодо мінімізації системних ризиків та загроз, які знижують ефективність та точність податкового планування і прогнозування, зокрема: обсяг тіньової економіки, інфляційні процеси, неузгодженість правових актів, що впливають на доходи бюджету, та ін.;

- оскільки, недовиконання планових обсягів податкових надходжень викликано не лише загальною тенденцією спаду в економіці, але й внутрішніми проблемами бюджетно-податкової системи країни, тому доцільним є здійснення системи заходів впливу щодо стабілізації економічного розвитку, підвищення ефективності податкового адміністрування, зниження величини податкового навантаження, зменшення рівня тінізації економіки та рівня заборгованості перед бюджетом, раціоналізація пільгового оподаткування та підвищення ефективності роботи податкових органів;

- забезпечити належний рівень прозорості й відкритості процесу податкового планування і прогнозування, зі встановленням обов'язку регулярного звітування про рівень досягнення планових завдань;

- доцільно прийняти низку змін до нормативно –правових актів держави в частині врегулювання частових меж, строків встановлення та коригування планових параметрів і показників, та щодо вдосконалення системи взаємодії та взаємообміну необхідними інформаційними ресурсами;

- запровадити комплексний підхід до підготовки прогнозних показників обсягів податкових надходжень бюджету України на основі розробки моделі комбінованого прогнозу та створення адекватної методики прогнозування податкових надходжень;

- здійснити систему заходів щодо запровадження в практику діяльності державних інституцій, що безпосередньо впливають на процеси формування та розподілу доходів бюджету єдиного підходу до визначення планових та прогнозних розрахунків показників доходів та видатків бюджету;

- сприяти формуванню максимальної публічності в питанні освоєння бюджетних коштів, зокрема зобов'язати головних розпорядників бюджетних коштів оприлюднювати інформацію про стан і результати виконання бюджетних програм, а також розподіл коштів, отриманих у межах виконання бюджетних програм.

Список літератури

1. Leal, T., Perez, J., Tujula, M., Vidal, J. (2007). *Fiscal Forecasting: Lessons from the Literature and Challenges*. ECB Working Paper Series, No 843.

2. *Методы налогового прогнозирования и оценки. Обзор теоретических принципов и международного опыта для разработки рекомендаций по оптимизации действующей системы налогового прогнозирования Республики Казахстан. Проект «Повышение конкурентоспособности через экономические реформы» Deloitte Consulting LLP. Министерство экономики Республики Казахстан. Департамент налоговой политики. Астана. 2009.*

3. Бутакова М.М. *Экономическое прогнозирование: методы и приемы практических расчетов: учебное пособие / М.М.Бутакова. – М.: КНОРУС, 2008. – 168с.*

4. Затонацька Т. Г. *Зарубіжний досвід середньострокового планування в бюджетному процесі / Т. Г. Затонацька, О. А. Шиманська // Фінанси України. – 2011. – № 8. – С. 90-100.*

5. *Офіційний веб –сайт Світового банку. Електронний ресурс: Режим доступу: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2013/10/18892684/ukraine-economic-update-october-7-2013>*

6. Скрипник А. В. *Державне регулювання трансформаційної економіки (аспекти моделювання): монографія / А. В. Скрипник – І.: Академія Державної податкової служби України, 2002. – 312 с.*

7. Чечнева Ю.Б. *Интегрированная модель процесса планирования и прогнозирования налоговых поступлений // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. 2013. № 10-1. С. 259-263.*

8. Холден К. *Економічне прогнозування: вступ / К. Холден, Д. А. Піл, Дж. Л. Томпсон. – К.: Інформтехніка– ЕМЦ, 1996. – 216 с.*